

BEVEZETŐ ÓRA A TANÉVHEZ

Egyházi iskolában 2 óra szánható rá

Nem kötelező tanórák, de javasolt a tanévet egymásra hangolódással, a tanév megalapozásával kezdeni.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Akkor is szükség van a csoport egymásra hangolódására, ha már évek óta egymást jól ismerő, összeszokott közösségről van szó. Akkor még inkább, hogyha esetleg új hittanoktató/ új diák jelenik meg a csoportban. Ezért mindenképpen javasolt legalább egy tanévkezdő órát tartani (egyházi iskolában az első két óra is erre szánható). A tanévkezdő óra (órák) nemcsak az év tematikájába való bevezetést szolgálja, hanem a csoporttal való összehangolódást is. Az 1. órára mindenképpen javasolt egy szerződés-kötés a csoporttal mind az egyházi mind az állami iskolában. Az egyházi iskolák második órájában lehetőség van ezt bővíteni, vagy a csoport sajátosságainak megfelelően ráhangolódni a tanév témájára.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Azonosságok és különbözőségek: érezzünk rá, hogy hasonlóak mégis különbözőek vagyunk.

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy vannak hasonlóságaink és különbözőségeink, mellyel együtt lehetünk egy közösség részesei.

Affektív: Egymás elfogadásának a segítése.

Pragmatikus: A csoport éves közös munkájának a megalapozása a csoportelvárások közös megfogalmazásával.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Szabad asszociációs játék: egy kislabdát dobálva kérjük meg a tanulókat, hogy az első szót, ami eszükbe jut, mondják ki hangosan az általuk hallott kifejezésre. Mindenképpen a hittanoktató indítsa a köroket. Javasolt szavak: nyár, élmény, iskola, hittan.</p> <p>Ha a csoport még nem unja a játékot, akkor mindenképpen kerüljön be a játék körbe a „tükör” szó is.</p>	<p>A játék szabályait (első szó, gondolkodás nélkül, senkit ne nevéssünk ki, stb.) tisztázzuk le. Törekeadjünk arra, hogy olyan alapelveket fogalmazzunk meg, melyek az egész évre érvényesek lehetnek.</p> <p>A „tükör” szó használatával már az év témájának megalapozása történik. Ha valahol megakad a kör, a hittanoktató újabb szót „dobhat” be. A tükör esetében ez lehet pl. a „tükröz”.</p> <p>A csoport közösen döntse azt el, hogy van-e lehetőség</p>

		passzolni a játék során. A játék után beszéljünk a tükör jelentéstartalmairól, hogyan használjuk szimbolikusan és metaforaként.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	<p>Tanévre vonatkozóan, a közös csoportszabályok megfogalmazása</p> <p>Egyszerűbb változat: Gyűjtsük össze a csoporttal közösen azokat a javaslatokat, amelyek a tanév közös szabályaira vonatkoznak. (Pl. nem nevetünk ki senkit, stb.) Majd a mindenki által elfogadott, végleges változatot érdemes rögzíteni egy külön lapon és akár közösen aláírni – vagy valamilyen kreatív módon szignózni a tanulókkal. (Pl. mindenki az ujjlenyomatát teszi oda, vagy a nevének a monogramját, stb.).</p> <p>A közös szabályok megfogalmazásához a további ötletekben található egy kicsit hosszadalmasabb, kreatív feldolgozás.</p> <p>Kreatív imádság: Az órát mindenképpen egy kreatív imádsággal zárjuk. Ha az idő engedi, akkor kérjük meg a tanulókat, hogy egy postit-re írják föl azt, amitől a tanév során (nemcsak a hittanórán, hanem általában az év során) tartanak. (Aggódnak érte, félnek tőle, stb.).</p> <p>A hittanoktató imádkozzon a csoportért, és az imádság közben adjon vagy 1-2 percet a csendes imádságra (amikor a tanulók Isten elé viszik a saját érzéseiket a tanévvel kapcsolatban); vagy pedig egy-egy mondatot mindenki hozzáfűzhet az imádsághoz.</p> <p>A hittanoktató az imádságot a csoport sajátosságainak megfelelően alakíthatja.</p>	<p>Ha nagy létszámú a csoport, 15 fölött, akkor akár kiscsoportban is elvégezhetjük a feladatot. Itt törekedjünk arra, hogy 3-4 főnél több ne kerüljön a csoportba. A csoportoknak legyen egy saját színe a jelölésnél.</p> <p>A csoporttal még a feladat kezdete előtt érdemes tisztázni, hogy csak reális és megvalósítható ötletek kerüljenek fel, melyek az iskolai szabályzatba nem ütköznek (pl. a maradjanak el a hittanórák, mindenki kapjon ötöst, stb. úgysem megvalósítható.)</p> <p>Ennél a pontnál javasolt egy külön lap bevonása, ahová (akár egy diákot felkérve a feladatra) felkerülnek azok a javaslatok és gondolatok, amelyekkel mindenki egyetért.</p> <p>Más ötlet az imádságra: Akár kis kövecskéket is vihetünk az órára. Mindenki választhat egy követ, ami számára kifejezi azt, amitől tart a tanévben. Ezt, ha akarja, megoszthatja a többiekkel. Ha nem, akkor az imádság előtt tegye bele egy közös kosárba.</p>
Házi feladat	---	
Ének	Év éneke: Tehozzád jövünk... TK énekgyűjtemény 1. ének.	

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Közös csoportszabályok megfogalmazása – egyházi iskolában külön óra szánható rá

Ha a létszám engedi, akkor bontsuk 3-5 fős kiscsoportokba a tanulókat. Menete:

- A. A csoportok kapnak egy-egy üres A/4-es lapot, és készíteniük kell 5 perc alatt egy listát a következő szempontok alapján:
 - a) Mi az, amit a diákok nem szeretnének a tanév hittanórái során? (pl. vitát, unalmas órákat, stb.)
 - b) Mi az, amit szeretnének és javasolnak a diákok a tanév hittanóráival kapcsolatban? (pl. filmnézést időszakonként, stb.)
- B. Ha a csoportok elkészültek a saját listájukkal, akkor a listákat ki kell cserélniük egymás között és a következő módon kell átolvasniuk a másik csoport javaslatait:
 - a) Ha egyetértenek vele, akkor egy tegyenek egy pipát hozzá.
 - b) Ha nem értenek egyet vele, akkor tegyenek egy X-et hozzá.
 - c) Ha nem értik a javaslatot, akkor egy?-et tegyenek mellé. (Erre szintén 5 percet kapnak a tanulók.)
- C. Miután a csoportok átnézték egymás listáját és a saját színű tollukkal (filcükkel) jelölték a javaslatokra vonatkozó értékelésüket, az elkészült listák kikerülnek a táblára. A csoport együtt tekinti át ezeket és összegyűjti azt belőlük, amivel a hittanoktató és a tanulók is egyetértenek.
- D. Az elkészült csoportszerződést írja alá minden diák és a hittanoktató is. Ha lehetőség van rá – vigyük magunkkal minden órára vagy az állandó teremben legyen kirakva, mint a csoport közös „szabályzata”.

2. **Csoportszerződés más módon. Forrás:** Szekszárdi Júlia: Új utak és módok, gyakorlatok a konfliktuskezelés tanításához és tanulásához. Dinasztia Könyvkiadó, Budapest, 2008. 132.o.

Közös szabályalkotás és szerződéskötés az osztályban

Cél:

a tanulócsoporthat önarcképének elkészítése, közös szabályok megalkotása kooperatív módszerekkel

Eszközök:

csomagolópapírok, filctollak, ragasztógyurma vagy cellux és olló

A gyakorlat menete

Minden egyes tanuló írja fel azt az öt tulajdonságot, amely szerinte a saját osztályára jellemző.

Mindenki megvitatja padszomszédjával, hogy melyik az a mindkettőjük által elfogadott öt vonás, ami a tanulócsoporthat jellemző.

Négy- vagy hatfős csoportok alakulnak, és a párok öt-öt jellemzőjét megvitatva döntenek a valamennyiük szerint igaznak vélt öt-öt jellemzőről (a párok minden esetben együtt maradnak).

Két-két kiscsoportból képződik egy nagyobb létszámú társaság, amely közös listát készít az osztály jellemzőiről. Itt már valamennyi megemlítt tulajdonság felkerülhet. Külön listába szedik a pozitív és negatív jellemzőket.

Az így elkészült listákat felírják egy-egy nagyméretű poszterre.

Egyenként végigmennek a listán szereplő tulajdonságokon, és megvitatják, hogy ezek valóban jellemzők-e az osztályra. Ha valaki úgy véli, hogy a lista hiányos, javasolhat kiegészítést, amit szintén megvitat az osztály.

Megbeszélik, hogy a pozitív tulajdonságok (erőségek) hogyan fejleszthetők, illetve mit lehet közösen tenni a negatívumok (gyengeségek) megszüntetése érdekében.

Az önarckép tanulságainak megbeszélését követően megállapodnak a közös szabályokban. Nem többségi szavazással döntenek, minden egyes tanulónak vétőjoga van.

A szabályokat írásba foglalják, és az ahhoz csatlakozók aláírják a listát. Aláírásukkal szerződtek arra, hogy magukra nézve kötelező érvényűnek tartják a megállapodást.

3. **Csoportlogó, csoportkép készítése:** Ha a csoport nem fogékony a szerződéskötésre, akkor az MFEI 9. lecke 4. feladatával is segíthetjük a csoportkohézió kialakítását. (Ennek a feladatnak a 9. leckénél is helye és szerepe van, tehát itt nem kötelező elvégezni!)

Feladat: „Tervezzetek közösen egy logót vagy jelképet a hittancsoportotok számára!

- a) Törekedjete arra, hogy mindenki be tudjon kapcsolódni a tervezésbe vagy az elkészítésbe! Arra is figyeljete, hogy a csoport minden tagja elfogadja a jelképet!
- b) Ha elkészült a mű, mindenki másolja le a saját munkafüzetébe és adjátok körbe a füzeteket, hogy mindenki odaírhasa a nevét vagy a monogramját köré!”

A logó helyett lehet képet, plakátot is készíteni a csoportnak. A munka közben mindenképpen beszéljete velük arról, hogy szerintük mire van szükség a hatékony és eredményes közös tanórai alkalmakhoz, majd a kulcsszavakat vigyete fel a készülő képre – vagy akár a táblára is. Ha a csoportban azok a diákok vannak többségben, akik rajzok helyett szívesebben mozognak, akár szoborcsoportokat, élő fényképeket is készíthetnek „képek a hittanóráról” címmel. Természetesen itt is adjunk lehetőséget a beszélgetésre, és a felmerülő kulcsszavak, igények és gondolatok közös megbeszélésére.

4. Ismerkedős játék: az én tárgyam

Nem a szokásos alapinformációkat mondják el egymásnak a résztvevők, ezért a játékot akkor is lehet játszani, ha a csoport már ismeri egymást.

Eszközök: Csoportlétszámnál kb. 20-30%-kal több tárgy. (könyv, toll, ragasztó, evőeszköz stb.)

Játék menete: A tanulók leülnek körben. A tárgyakat elhelyezzük a terem közepén. Megkérjük a diákokat, hogy mindenki válasszon ki egy olyan tárgyat, amiről eszébe jut valamilyen történet az életéből. Sorban mindenki mesélje el ezt a történetet.

Javasolhatjuk, hogy így kezdjék:

„Ez a... (fejhallgató) az én tárgyam, és az a történet jut róla eszembe, amikor...”

5. Az én munkafüzetem

A diákok minden korosztályban szívesen rajzolgatnak, „firkálnak” a tankönyvükbe, munkafüzetükbe. A hittankönyvbe nem lehet beleírni, erre minden év elején felhívjuk a figyelmüket. Az MFEI viszont „testre szabható”. A bevezető oldalán lévő tükör (Előszó előtti oldal), ahová a diákok ragaszthatnak egy saját fényképet, és aláírhatják a nevüket – vagy írhatnak bele rájuk jellemző gondolatokat és odaírhatják az általuk szívesen használt becenevet. Ez a feladat lehetőséget ad arra, hogy a tanulók ismerkedjenek a tankönyv felépítésével (elolvasva a 6. oldalon lévő instrukciókat), valamint a munkafüzetrel is.

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

Ehhez a témához nincs önálló munkafüzet lecke. Az adott csoport sajátosságainak megfelelően használható/tervezhető a feldolgozás.